

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
BusquetsAntoni Vives
ReusRafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Relacions econòmiques i socials

Avui en dia, el corporativisme suposa una visió idealitzada, la qual pretén que els agents econòmics, sota la ideologia de la responsabilitat social, es convertiran en impulsors del bé comú. La realitat, però, és diferent i dona lloc a conflictes d'interessos i a la corrupció

Corporativisme

♦ Josep M. Buades *

En el llenguatge periodístic, la paraula *corporativista* s'usa per designar certs grups de professionals que posen els seus interessos particulars per damunt del bé comú. Per als historiadors, en canvi, el corporativisme és una ideologia conservadora que va tenir un gran impacte al primer terç del segle XX.

Des del punt de vista polític, el

corporativisme preconitzava una tercera via entre el liberalisme i la dictadura del proletariat. Considerava que el parlamentarisme (més o menys democràtic) no copsava la realitat del país, ja que es fonamentava en decisions momentànies i individuals. Les urnes, per tant, no reflectirien la permanència de les estructures 'naturals' de la societat, com ara la família o l'església. D'igual manera, el cap de l'estat no podia ser fruit d'una votació, sinó que per elegir-lo s'havia de tenir en compte el pes de la tradició.

Socialment, era partidari de canalitzar les tensions laborals a través dels «sindicats verticals», en els quals hi hauria representants dels empresaris, dels treballadors i del govern. Influint per la doctrina social catòlica, aquest sindicalisme superaria la lluita de classes per mitjà d'una legislació paternalista. A Balears tinguérem amb Bartomeu Quetglas un dels seus principals ideòlegs. Així quedà recollit a l'es-

tudi *Los gremios de Mallorca* (1939), on projectà cap al passat bona part de la ideologia present al *Fuero del Trabajo* (1938), corpus legal franquista, en la redacció del qual tingué un paper destacat.

El corporativisme estigué present

en major o menor mesura en els règims autoritaris de dretes que s'establiren a Europa en el període d'entreguerres. Després de 1945, només les dictadures ibèriques de Salazar i Franco es mantingueren obertament corporativistes. També ressonà a Llatinoamèrica, deixant la seva petjada al justicialismo argentí o al trabalhismo brasiler.

* Doctor en Història

► TEMA

Recerca i vivències personals

En les Jornades d'aquest cap de setmana, també hi ha espai per a les experiències personals. Dolors Forteza Rei parlarà sobre que va significar per ella l'escoltisme i el guiatge i Joan Antelm ens il·lustrarà sobre la Totemització

I Jornades sobre Escoltisme i Guiatge a les Illes Balears

♦ Josep Lluís Riera Moll *

Les dies 21 i 22 d'octubre, a la sala d'actes de l'edifici de Sa Riera, de la UIB, es duran a terme les primeres

Jornades sobre Escoltisme i el Guiatge a les Illes Balears. Serà un moment i un espai, on diversos investigadors parlaran d'escoltisme i guiatge exposant les seves aportacions historiogràfiques. Les comunicacions presentades s'han dividit en quatre blocs.

1. L'escoltisme des de l'inici fins a la Guerra Civil: amb les comunicacions de Pere Ballester i Biel Alovera; *Dos intel·lectuals il·lencs que els anys 20 del nou-cents opinaren sobre escoltisme*, de Bernat Sureda i Xavier Montilla; *L'associacionisme escolta i guia a les Illes Balears: història, trajectòria i reptes de futur*, de Paula Nigorra; *Prensa pedagògica i escoltisme a Menorca: El Scout (1929-1933)* de X. Motilla i B. Sureda; *Cartes (1932-1935) del Pare Vives, entorn del primer escoltisme*, de Mateu Cerdà.

2. La represa de l'Escoltisme,

s'hi han presentat: *La pista dels Scouts de France* (1908), de Tomeu Quetgles; *Els moviments infantils i juvenils catòlics a Mallorca 'El bressol de la recuperació de l'escoltisme a Mallorca 1950-1960'*, de Pere Fullana; *Els moviments juvenils catòlics de Joan Josep Matas*; *Les relacions internacionals de l'escoltisme i el guiatge mallorquí (1960-1975)* de P. Nigorra i *La gestació del llibre 50 anys fent camí (1961-2011)* de Pere Crespi, Josep Morell, Rosa Rullan, Rosa Servera; i *Introducció del moviment scout en Portugal e Imperio Português (1911-1939)* de Gonzalo Brito.

3. Metodologia Escolta i Guia

escoltarem: *Que no passi res!*, de Maria Lluç Alberti Macu Cortés, Magdalena Servera i Susanna Servera; *Música i identitat en la construcció dels valors educatius del moviment escolta i guiatge de Mallorca*, de Francesc Vicens i acabarem amb cançons escoltes i guies a càrrec d'Agustí Baró.

4. Vivències d'escoltisme i el uiatge tindrem: *Escoltisme mallorquí obert a la resta del món*, de Cil Búele; *Aplec Scout: Escoltisme Adult a Mallorca d'Eduard Mas i Santi Herneiz*; *Agrupament Tardor. Una proposta d'actuació d'escoltisme amb nins i joves en situació de risc social* de Carlos Portalo i Maria Bosch; *Pasat i present de l'Escoltisme Balear a Internet*, de Francisca Comas, Avelina Miquel i Gabriel Barceló.

Quedau tots convidats a participar

* Fundació Maria Ferret

► TEMA

Nova seu d'Òmnium de l'Alguer

Aquesta setmana passada s'ha inaugurat la nova seu d'Òmnium Cultural a l'Alguer. Es troba a la planta baixa d'un edifici del centre de la ciutat. Des de la seva fundació l'any 1993, sobretot s'ha dedicat a l'ensenyament del català

Des de Mallorca a l'Alguer

♦ Josep M. Figueres *

La recuperació de la llengua pròpia de l'Alguer és un gran esforç que cal reconèixer. Les iniciatives van florint: ahir la Plataforma per la llengua amb el cd infantil *Mans manetes*, Amics de l'Alguer amb els seus recitals de cançons... des de la trobada del Retrobament (1960 i la commemoració el 2010) amb sengles vaixells que encetaren la relació que seguí forta amb el turisme català. Recordem un llibre preciós: *Invitació a l'Alguer actual* (1957) de

Pere Català Roca que publica l'editorial Moll.

I avui una bona notícia: la inauguració de la nova seu que Òmnium Cultural de l'Alguer, entitat local amb qui el president Xavier Antich va signar el primer conveni com a nou president del dit Òmnium Cultural nacional. Un local espaiós per a docència d'adults en tot horari. Mig centenar de membres de juntes i socis d'Òmnium hi anàrem a fer costat. La universitat de Sardenya, a Sàsser i a Càller, hi dona suport acadèmic com les institucions locals. A la inauguració del local parla el batlle Mario Conoci. Al festival musical de la tarda,

al teatre municipal Gavino Ballero a la plaça del bisbe, dos regidors. Els cursos seguiran amb braó i sense fer el mandró. Mots ben vius a la ciutat i que al Principat no escoltem tot i que els llegim com a La punyalada i que, malgrat Vayreda, sembla que són arraconats en l'actual i trista reducció, simplificació lingüística.

En aquest teatre, petit i bonic, no arriba les cent-cinquanta butaques entre pisos i platea, feia goig de ple i somrient. Entre altres, Franca Masu cantà la cançó que és el títol de la present nota: «Des de Mallorca a

ció».

Coincidirem amb ella en l'avió de tornada i ens digué que anava a Barcelona per una entrevista televisiva. Sorpren l'abundància i qualitat de la cançó alguerera i fora bo fos més coneguda per què és molt bonica i té qualitat. Esperem que el 2023-30 anys d'Òmnium Cultural de l'Alguer- hagin estat molts els alguersos escolaritzats i un altre festival musical ho commemori. Fins aviat, doncs, a mus vera.

* Professor honorari de la Universitat Autònoma de Barcelona